Л 236Б

Смрт фашизму - слобода народу!

Цена 10.— динара

Излази недељно Поштарина плаћена у готову

Омладина

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Година III | Београд, 26 јануар 1944 | Број 29

...ова совјетска офанзива претставља нови триумф стаљинске стратегије и тактике, — она је гордост и понос не само совјетског народа, већ и свих поробљених народа Европе, који чекају скраћење рата и своје ослобођење испод фашистичког јарма.

Општа офанзива Црвене армије

Данас су очи целог света упућене на совјетско-немачки фронт, где се развија грандиозна офанзива Црвене армије. Снага и муњевитост ове велике офанзиве, брзи и неочекивани распад немачког фронта у Пољској изазвали су у Хитлеровој јазбини праву панику. Већ досадашњи резултати совјетске офанзиве, која се и даље развија немацу према Данцигу, затим у рејону Познања и најзад у Словској у рејону Бреславе.

Немци признају своје критично стање. Тако један од главних немачких команданата на источном фронту недавно је преко берлинског радио изјавио:

«Ми сви знамо да нема избора: или

Шатранин део на карти означава територију коју је Црвена армија ослободила од почетка офанзиве од 12 јануара до 24 јануара о. г.

ћењем жестином, управо су запрепашћујући и за највеће оптимисте, они су у ствари тако огромни да су из основа променили целу ратну ситуацију у Европи.

Битка која је почела са малих мостобрана иза Висле и Нарева брзо са развила у велебитку невиђених размера у историји ратовања. Тако данас на фронту од Балтика до Будимпеште, неодољивом снагом, као вулканска лава, надиру са сву Немачке снаге милиони совјетских војника, опремљених најмодернијом ратном техником, саставних у шест великих армиских група, којима командују прослављени војсковође Жуков, Коњев, Рокоосовски, Малиновски, Черњаховски и Петров. Никада у својој историји, вечно ненасита и прождрљива Немачка није била пред таквом опасношћу и одмаздом као данас.

Дубоки одбрамбени положаји у челику и бетону, које су Немци у Пољској годинама изграђивали, посадњени елитним немачким дивизијама, за које су сматрали да су неосојиве, били су већ у року прве недеље совјетске офанзиве, под првим чеоним таласом совјетских армија, просто згажени. Продором и распад немачког фронта у Пољској била је горка изненађујућа чињеница за немачко командовање.

Тежиште ове совјетске офензиве изражава се на фронту од неколико стотина километара од Кенигсберга до Катовица и Кракова куда надиру главне совјетске снаге. Досадашњи ток совјетске офанзиве показује да се као први оперативни циљеви пред командантима појединих фронтова сврставају углавном следећи:

— армије Трећег и Другог белоруског фронта имају за циљ Источну Пруску, отсецајући и опкољавајући тамошње немачке снаге са југо-запада и запада и излазећи их потпуном уништењу;

— армије Првог белоруског фронта, на историском путу — на друму Варшава — Познањ — Берлин, у виду секире надиру са средњем току Одре, угрожавајући немачке снаге северно и јужно од ове главне магистрале;

— армије Првог украјинског фронта пошто су прешле реку Одру, надиру кроз Шлезку — животни центар немачке ратне индустрије;

— јужно маневарско крило чине армије четвртог и другог украјинског фронта, које карпетским масивом под извандредно тешким теренским и атмосферским условима надиру на запад северно од Дунава.

Сада се главна жаришта битки осцитавају на десном току Висле на правцу ка Познању и најзад у Словској у рејону Бреславе.

Немци признају своје критично стање. Тако један од главних немачких команданата на источном фронту недавно је преко берлинског радио изјавио:

«Ми сви знамо да нема избора: или

хоситим ударцем совјетских армија, нија је се још дефинитивно одлучило када и где намерава да задржи совјетско надирање. Бар та идеја још се није до сада јасно изразила код Немаца ни на једном оперативном подручју од Карпата до доњег тока Висле. На потучене и разбијене Гудеријанове армије које су бранили тзв. «источни зид», немачко командовање може врло мало или уопште на може рачунати. Дакле потребно је довести резерве из дубине у колико их има и одложити снаге са других фронтова, што Немци већ чине. Тако су већ са западног фронта хитно пребацили више дивизија на исток, у циљу да задрже или бар успоре надирање совјетских армија. Никада од почетка рата немачко вођство није било у такој ситуацији него данас. Видећемо шта ће Немци учинити за задржавање ове совјетске офензиве која је још у пуном јеку.

Садашња офанзива Црвене армије стратешки темељито и свестрано припремљена, генијално је вођена. За непуних петнаест дана офанзиве, Црвена армија је ослободила десетине пољских и чехословачких градова, продрла далом у животне немачке центре, а далом их непосредно угрожава. Стотине хиљада немачких војника је убијено и заробљено, а ратни трофеји су управо огромни. Савременом координацијом дејства појединих фронтова и армија и најтешњом сарадњом свих родова војске с једне стране, и с друге стране својом брзином извођења, изненађењем и силовитом ударца, затим смелошћу, дрскошћу и безобзирношћу совјетског старешинског кадра, даје нам нове обрасце стаљинске школе у вештини вођења војске, односно трупа. Уствари, ова совјетска офензива претставља нови тријумф стаљинске стратегије и тактике, — она је гордост и понос не само совјетског народа, већ и свих поробљених народа Европе, који чекају скраћење рата и своје ослобођење испод фашистичког јарма.

В. Т.

ТИТОВИ УДАРНИЦИ
СНАБДЕЋЕ БЕОГРАД ОГРЕВОМ

Пространим, пошумљеним висовима Рудника, покривеног снегом, разлеву се, од јутра до мрака, ударци секира, цијукање тестера, тупо забадање клинова, дозивање, разговори и песма. Више од хиљаду омладинаца неуморно раде.

Живот ударника тече одређеним током. У 5 сати јутрту је устајање, затим умивање. У 7 сати доручак а у 7 и 30 отпочиње рад. Обарају се стабла, крешу гране, слаже и метри. Раздрагани и вредни не осећају хладноћу, не очекују знак који ће објавити крај рада већ нуде да што више ураде. И да би што више допринели послу одрекли су се млади ударници пушења за време рада. Спонтано долазе до такмичења између бригада, батаљона, чета и четорки. А над најзад у 4 сата буде рад завршен спремају се да остатак времена од 5—8 посвете културно-просветном раду. Такмиче се и ту омладинци.

Четврта бригада, београдског округа, бригада «Милосава Влајића» под руководством друга Милорада Смиља — предњачи. III батаљон ове бригаде (посавски) под руководством друга-комесара Милосава Тодоровића дође дневно више но I и II батаљон. (посавски и колубарски батаљони под вођством другова Ђуре Дамјановића и Милорада Петровића дали су дан ударно погонске које дневно изнуђују по 21 кубик метар дрва. Једна четвртина колубарца даје 20 кубик метара дневно. 22 јануара 175 ударника је дало 291 кубик метар.

Четврта београдска бригада спрема дневно више дрва но све остале бригаде заједно.

СВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ДРУШТВА У ЛОНДОНУ ОСУЂУЈУ КРАЉЕВ ПОСТУПАК

Из Лондона се јавља да су сва југословенска друштва у Лондону и то Уједињени одбор Јужних Словена, Савез помораца, Удружење новинара, Друштво „Слободна Југославија", Удружење омладине, Удружење жена и културно друштво „Коло" објавили изјаву у којој:

1) једногласно осуђују краљев поступак и придружују се протестима који су на безброј зборова широм целе Југославије изражени у току последњих десет дана;

2) једногласно траже од владе др. Шубашића да настави вршење своје дужности, да се одмах врати у земљу и да сместа приступи спровођењу у дело споразума који су маршал Тито и претседник Шубашић закључили, а који су одобрили и народи Југославије и сви велики савезници;

3) позивају југословенске државне чиновнике, да одбију сваку сарадњу са фашистичком владом, коју би краљ евентуално покушао да образује и да траже повратак у отаџбину;

4) изражавају пуно поверење Антифашистичком већу народног ослобођења Југославије и Националном комитету и подржавају херојску Народноослободилачку војску, која се данас по

Права земаљска синдикална конференција
„ЈЕДИНСТВЕНИ КА ПОБЕДИ НАД ФАШИЗМОМ И ОСИГУРАЊУ ЖИВОТНИХ ИНТЕРЕСА РАДНИЧКЕ КЛАСЕ

23 јануара су радничка класа Југославије и сви наши народи постигли још један крупан успех који не дати потребна бројо победи и изградњи нове федеративне Југославије. Стотинедесет осам делегата из свих федералних јединица наше земље скупило се у ослобођеном Београду да заседају прву земаљске синдикалне конференције радника и намештеника.

Конференцију је отворио друг Ђуро Салај који је у кратким речима оцртао њен историски значај.

После његових речи на предлог је изабрано радно претседништво од истакнутих претставника радничких синдиката федеративних јединица Југославије. После бирања радног претседништва узео је реч др. Иван Рибар, претседник АВНОЈ-а и поздравио конференцију. Генерал-лајтнант Јака Авнич поздравио је конференцију у име Врховног штаба. Даље је говорио Поверених за социјалну политику у Националном комитету др. Антон Кржишник.

После поздравних говора претставника наше војске и народне власти одржао је реферат друг Ђура Салај. Он је указао на улогу радничке класе у народно-ослободилачкој борби, чији резултат је остварење могућности за развитак и свестрано подизање радничке класе. Он истиче то, да је радничка класа дужна да чува извојевине тешкоће и напрегне све снаге за што брже ослобођење наше домовине испод фашистичког јарма. Цртајући обесправљеност радничке класе у бившој реакционарној Југославији, прелази на положај радничке класе у новој Југославији и каже: „Радници су свесни тога да правилно функционисање свих државних органа и правилан непекидан рад производње претставља огромни значај за постизавање коначне победе над фашизмом".

Говорећи о што бржој изградњи јединственог синдикалног покрета рекао је да је потребно да синдикалне организације буду изграђене на индустриском принципу, тј. — једно предузеће — једна организација. Само таква јединствена организација биће најјача подршка народној власти у обнови наше земље. Даље је говорио о обнови приведе као једном од основних задатака синдикалног покрета и побољшању економског положаја радника и намештеника; затим о побољшању материјалних услова радничке класе, тарифној политици, плати и радном времену, заштити радника итд. Предлаже да наши јединствени синдикати узму учешћа на међународној синдикалној конференцији која ће се одржати фебруара месеца у Лондону.

После реферата се развила жива дискусија и навели тога су прочитани и упућени поздрави маршалу Титу, АВНОЈ-у, Енглеско-руском комитету за сазив међународне синдикалне конференције у Лондону, Свесловенском већу синдиката Совјетског Савеза и енглеским синдикатима. Увече је био приређен свечан концерт у Народном позоришту у част делегата.

Другог дана заседања одржао је реферат друг Радоје Дакић, потпуковник НОВ, металски радник, о организационој структури јединствених синдиката и практично разрадио први реферат.

Други реферат је одржао друг Тоне Фајфер из Словеније. Ова два реферата говорила су о потреби јединствених синдиката, о потреби да се уједиње начело: једно предузеће — једна организација. Даље, о иступању против саботера и разбијача радничког јединства о бољем социјалном законодавству, о централизацији радничког осигурања, болесничком осигурању и осигурању за случај несреће. Затим осигурању за незапосленост, старост, изнемоглост, управи социјалних институција које треба да пређу у руке синдиката — о нужности заштите материнства, деце и радничке омладине, бесплатном школовању и стипендијама способној деци и равноправности жена.

По овим рефератима развила се дискусија у којој је учествовало више делегата.

Са конференције упућен је поздрав конгресу румунских синдиката, који се истовремено одржава у Румунији.

О културно-просветном раду синдиката одржао је реферат Јосип Цвен.

Г. ЧЕРЧИЛ О СПОРАЗУМУ ТИТО-ШУБАШИЋ

18 јануара Министар претседник Велике Британије г. Черчил одржао је у Горњем дому говор у коме је о споразуму Тито—Шубашић између осталог рекао следеће: „Ми само дали потврда за споразум између Титове владе и југословенске владе, којој је седиште у Лондону и коју признајемо ми и, како ја верујем све државе Уједињених народа. Маршал Стаљин и британска влада сматрају да је тај споразум у целини добар. Ми верујемо да су одредбе споразума Шубашић—Тито најбоље које су се могле тренутно за будућност Југославије. Оне предвиђају одржање непристрасног и слободног плебисцита, чим то прилике буду допустиле. Краљ Петар слаже се у принципу са овим споразумом, али прави извесне примедбе. Како долазјем управо сад назове се у разматрању садржај и последице ових преговора. У питању је свега неколико дана у којем року мора бити донесена одлука по овој ствари. Ако будемо тако несрећни да не успемо да доњемо пристанак краља Петра, ствари не се развијати тако као да је он дао свој пристанак.

Краљево становиште, како сам ја разумео, састоји се у томе да се он боји, да би могао постати одговоран, ма да нема никакве власти, за разне трагедије које би се могле догодити у земљи пре него што плебисцит одлучи да ли ће земља бити монархија или република. Овакве окуполе могу се уважити, али не смеју у овакним временима бесконачно спречавати развој догађаја."

НЕСМАЊЕНОМ ЖЕСТИНОМ НАСТАВЉА СЕ ПОБЕДОНОСНА ОФАНЗИВА ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ

ЦРВЕНА АРМИЈА НА ОДРИ

У продужетку своје офанзиве маршал Коњев постигао је изузетне успехе. Главна његова трупа кренула је после ослобођења Ченстохове у западном и северозападном правцу с намером да избије на Одру. Једнице Првог украјинског фронта које су успоставиле везу са трупама маршала Жукова, продиру су у северозападном правцу преко Бјелуна у погранично шлеско подручје и заузеле град Равич, који се налази 60 км северно од Бреславе 260 км од Берлина. Западно од Ченстохове јединице Црвене армије освојиле су низ немачких гравова, овладале врло јаком територијом између Бреславе, Одре и горњошлеског индустриског подручја, те избиле у област Бреславе на 60 км шиљком фронту на реку Одру. Југозападно од Бреславе заузет је центар немачке индустрије и једна од највећих тврђава — град Опелн. Југозападно од Ченстохове трупе Првог украјинског фронта заузеле су пољски индустриски град Тарновиц и немачки индустриски град Пајскрева. Истовремено наставиле су се операције западно, јужно и југоисточно од Краковa. Напредавањем у западном правцу совјетске трупе приближиле су се горњем шлезијском индустриском подручју које је сада угрожено са истока, севера и северозапада. Продором у југозападном, јужном и југоисточном правцу трупе Првог украјинског фронта овладале су великом предела између Висле и Западних Бескида и успоставиле јединствени фронт са трупама генерала Петрова.

За десет дана офанзивних борби од 12—21 јануара — трупе Првог украјинског фронта нанеле су противнику следеће губитке и људству и материјалу: уништено је тенкова и моторизованих топова 480, топова преко 900, оклопних возила 420, камиона преко 15 хиљада. Противник је изгубио само у мртвима преко 60 хиљада војника и официра. За исто време трупе фронта заплениле су следећи ратни материјал: тенкова и моторизованих топова 254, топова 1.580, минобацача преко 2.500, оклопних возила 244, камиона 6.500, локомотива 22, шлеперских возова 1.200 и велику количину разних станица са храном и ратном опремом и велика артиљериска складишта. Заробљено је преко 12.000 немачких војника и официра.

ПРОДОР У КАРПАТИМА

Трупе IV украјинског фронта под командом армијског генерала Петрова пробиле су јаке непријатељске одбранбене линије на подручју Источне Словачке и у Бескидском граничном пољском подручју.

Ове једнице постигле су дубоке продоре и избациле непријатеља из низа јаких упоришта. У свом надирању трупе IV украјинског фронта ослободиле су словачке градове Кошице и Прешов и пољске градове Новг и Стари Сонч.

НЕВИЊЕНОМ БРЗИНОМ СНАГЕ I БЕЛОРУСКОГ ФРОНТА ОСЛОБОДИЛЕ СУ ПОЉСКУ

У централној Пољској досад невиђеном брзином просечно 50 км на дан, развијају се успешне офанзивне операције Првог белоруског фронта под командом маршала Жукова. Наступајући у Вислу десно крило трупа Првог белоруског фронта ослободило је један од највећих пољских градова, важан центар немачких одбрана Бидгошч. Тиме су пресечене комуникације између Данцига и Познања. На централном сектору овога фронта маршал Жуков приближава се Познању, последњем непријатељском упоришту пред самом немачком границом. Ослобођено је Гњезно које је удаљено свега 45 км од Познања, а 280 км од Берлина. У исто време док маршал Жуков успоставља офанзивни фронт источно од самог града, друге његове јединице врше заобилазне покрете са севера и југа. Лево крило трупа Првог белоруског фронта води жестоке борбе на сектору Калиша, кога су јединице Црвене армије ослободиле, и тиме подупиру операције маршала Коњева у пограничном пољско-шлеском пределу североисточно од Бреславе.

ПРОДОР МАРШАЛА РОКОСОВСКОГ ПРЕМА БАЛТИЧКОМ МОРУ

Развијајући своју офанзиву трупе Другог белоруског фронта под командом маршала Рокосовског продреле су у Источну Пруску и заузеле истриски град Таненберг. Снаге Црвене армије освојиле су у јануару делу Источне Пруске, велике градове Ортелсбург, Аленштајн, Морунген, Остероде и Дојчајлау. Циљ операција маршала Рокосовског је продор до Балтичког мора, чиме би биле отсечене јаке немачке снаге које бране Источну Пруску.

Претходице Црвене армије удаљене су од Балтика свега око 40 км. Друге јединице настављају са својим надирањем између Висле и границе Источне Пруске с намером да избију на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торуњу.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану у граничном пределу Источне Пруске и заузеле велики градове Тилзит, Гумбинен, Инстербург.

На северу совјетске снаге су продреле до Курског залива и потпуно отсекле немачку посаду на Мемелском мостобрану. Упорос јаком немачког отпора јединице Црвене армије напредоваре у правцу Нашица и приближиле се Кенисбергу на 25 км. Јужно од Инстербурга снаге Трећег белоруског фронта пробиле су се брзо према јужној граници Источне Пруске и заузеле град Тројбург, западно од Шувалкија. Истовремено јединице II белоруског фронта прешле су Августовски канал и реку Бовар [Бебка] прешле преко јужне Пруске границе и заузеле немачке градове Лик и Бјала.

УНИШТАВАЊЕ ИЗОЛОВАНИХ НЕМАЧКИХ ЈЕДИНИЦА У БУДИМПЕШТИ

Борбе на уништењу опкољених немачких трупа у Будимпешти настављају се. Док је потпуно очишћена Пешта, већи део града на источној обали Дунава, у Будиму на западној обали изоловане немачке јединице још увек пружају отпор. После разбијања низа офанзивних покуша, је циљ био да продором са северозапада спасе опкољени гарнизон, непријатељ је предузео јаку офанзивну акцију у простору између Блатног језера и језера Велеише. Услед велике моћи непријатеља јединице Црвене армије повукле су се са северу и истоку и евакуисале град Секешфехервар. На новим положајима трупе маршала Толбухина пружају жестоки отпор немачким јуришима.

ЖЕСТОКЕ БОРБЕ НА ЗАПАДНОМ ФРОНТУ

На свим сектори западног фронта настављају се жестоке борбе. У Холандији савезници полако напредују ка истоку. У Арденима су Немци избачени готово из целе територије коју су освојили за време свог зимског напада. У јужном делу западног фронта офанзивни прелази из руку у руку. Док Немци у честано нападају у Горњем Алзасу француске трупе у нешто напредоваре у Вогазима.

РАТ НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

У Бурми су се спојиле кинеске и британске трупе које су сада очистиле цео бурмански друм. У централној Бурми Британци су удаљени града 50 км од главног бурманског града Мандалеја, док су се на западној обали савезници искрцали на острво Рамре. На Филипинима америчке трупе брзо напредују у унутрашњост главног острва Лузона и приближују се главном граду Манили.

ЖЕСТОКЕ БОРБЕ НА СРЕМСКОМ ФРОНТУ

Најважније ратнице за непријатеља на југословенском фронту још увек је сремски фронт. Непријатељ је предузимао јаке нападе на целом делу тога фронта и јаким снагама уз помоћ великог броја тенкова успео је да задобије нешто земљишта. Најжешће борбе водиле су се на линији Опатовац—Товарник. Наше снаге пружале су жестоки отпор и ваљане сталне противнападе. Поједина места прелазила су по неколико пута из руке у руку и линија фронта стално се мењала. После три дана жестоких борби наше јединице у целном противнападу одбациле су непријатеља и узеле иницијативу потпуно у своје руке. Наше снаге успешно су наставиле офанзивне операције на целом делу овог фронта и постигле нова напредовања. Губици непријатеља за последња 3 дана износе: мртвих 1.172, заробљених 95, поред великог броја уништеног и заробљеног ратног материјала. Непријатељ је претрпео велике губитке у људству и ратном материјалу. Наша авијација успешно потпомаже операције пешадије. У току само једног дана авијација је извршила 560 борбених летова.

У Хрватској, на подручју Велика Пиљанца—Грубишино Поље са запада и у правцу Доњи Михољац—Подравска Слатина са истока, непријатељ је улагао све напоре да продре на нашу ослобођену територију, али јаким противнападима наших јединица сви ти покушаји остали су без успеха. После тешких борби на подручју Грубишино Поља—Питомаче непријатељ је на целом фронту потиснут и под ударцима наших снага уз помоћ артиљерије, и даље отпора ка Ђурђевцу и Бјеловару. На подручју Доњи Михољац—Подравска Слатина нови јаки непријатељски напади наилазе на јак отпор наших снага које су предузеле противнападе. На подручју Нашица угрожена је комуникација Нашице—Доњи Михољац.

У намери да осигура комуникацију за извлачење својих истурених снага, Немци на проширеном фронту од Зенице до Фојнице нападају у правцу Травника. После пет дана упорних борби са врло јаким противником наше снаге напустиле су Травник.

У Словенији наше јединице настављају са рушењем комуникације, што увелико отежа непријатељски саобраћај. У Приморској после тродневних тешких борби наше снаге су ликвидирале јаку непријатељску упоришту Трново. У Доњем разбијени су непријатељски напади и потучена једна јака колона.

РАТ НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

У Бурми су се спојиле кинеске и британске трупе које су сада очистиле цео бурмански друм. У централној Бурми Британци су удаљени града 50 км од главног бурманског града Мандалеја, док су се на западној обали савезници искрцали на острво Рамре. На Филипинима америчке трупе брзо напредују у унутрашњост главног острва Лузона и приближују се главном граду Манили.

ОБОГАТИМО ФОРМЕ ОКУПЉАЊА ГРАДСКЕ ОМЛАДИНЕ

УСАОЈ, развијајући се организационо пуним замахом на ослобођеној територији, која је до недавна захватала углавном села и мале градове — поримио је извесне организационе форме које су одговарале таквом терену, потреоама и условима рада на њему. Друкчији облици организације развили су се на окупираној територији и великим градовима где услови изискују нарочиту обазривост и где су баш ти услови учинили да број омладинаца, које је УСАОЈ организационо обухватио, буде релативно мали. У току тродишње борбе ти разноврсни облици организације омладине на ослобођеној територији (домови, радне чете, курсеви итд.) дали су одличне резултате и сваким даном их дају све више и више.

Када је са ослобођењем већег дела отаџбине наша војска ушла и у велике градове, у њима је омладина одмах почела да се организује, често без икаке помоћи са стране, у формама којих је пуно искуство омладинског рада у другим крајевима и које су досада давале одличне резултате. Као и свуда, оне су и овде дале одличне резултате. Али се брзе развијањем покрета показало да те досадашње форме нису довољне да потпуно окупе најшире омладинске масе.

УСАОЈ је живи покрет омладине, који се у својим облицима мења и развија. Ако се у неком моменту неке форме баш прилагођене условима и потребама рада у месту где се примењују, како би могле да испуне задатак због чијег је окупљања омладине у народно-ослободилачком покрету. Према томе, у новим условима рада као што је то случај у ослобођеним великим градовима, треба користити не само старе форме рада, које су створене на другом терену и у другим условима, већ поред њих тражити нове, прикладније начине који би заједно са старима чинили: Послат дана упорних борби са врло јаким противником наше снаге напустиле су Травник.

По селима и малим градовима домови су били центар делатности УСАОЈ-а. Они су одиграли једну од најзначајнијих улога у развитку омладинског покрета. Ни данас се ствар није промеренила. Домови су УСАОЈ-а, који се изгубили ништа од свога значаја, него напротив, у новим могућностима светског развитка њихова се важност много повећала. Али у великим градовима су нашли проширене могућности за окупљање омладине. Ако би се данас сав рад УСАОЈ-а поставио искључиво на рад у дому, што се често среће у нашим организацијама (решимо у Београду) онда би ово узак и не бисмо успели да у УСАОЈ окупимо најширу омладину. У Босни Босне, Лике или крајеви у којем другом већем месту, и поред тога што у дом долази велики број активних омладинаца, ипак нешто остаје добар део родољубиве омладине организационо необухваћене.

Одборе УСАОЈ-а треба стварати по реонима, улицама, баковима кућа, већим предузећима, школама (чим се оваторе) и установама и тамо развијати рад. Одуваћатајући омладину тамо где живи и ради, што се већ ради у многим нашим градовима ми ћемо најлакше доћи до ње, најбоље је обухватити и најпуније активизирати. Продирући на тај начин у масе омладине ми ћемо омладинске масе позвати напредују у унутрашњост главног острва Лузона и се су домови почели претварати у сабиралиште већег или мањег круга најактивнијих младића и девојака, док маса осталих, остајући изван дома, остаје изван рада уопште.

Прекинути са досадашњом праксом да доп претставља целокупну активност УСАОЈ-а, изнети велики део рада изван дома, у масе омладине организационо још необухваћене не значи и не сме да значи да рад у дому треба да се запостави. Напротив, развијање рада на свим местима где се омладина налази, подигнуће рад дома на много више степен и омогућиће да дом постане сабиралиште много ширих омладинских маса, па тај начин центар рада не само најактивније, већ целокупне омладине у реону једног дома.

Досада ми смо омладину окупљали као целину не чинећи готово никакве разлике између појединих њених саставних делова. Такав рад захтевао су прилике, услови и задаци наше тродишње борбе. У малим градовима нисмо имали потребе да организујемо посебне саставке оне или оне омладине, или да за њих тражимо какве друге посебне форме рада. Ни у великим градовима за време окупације није у великој мери био развијен посебан рад са поједиким групама омладине. Па и после ослобођења у већим градовима УСАОЈ се стварао и проширивао радећи са омладином као целином. Међутим, штогод се више учвршћује и развија позадина за помоћ борцима, што год се више развија трговина, индустрија, просвета и уопште све привредни живот, све се више јавља потреба рада са посебним групама, слојевима омладине. Та потреба се већ данас осећа код нас. Већ се сада показало да се, например, радничка омладина не може окупити у потпуности досадашњим начином рада. Иако целокупна омладина има много проблема који су заједнички читавој омладини, сваким даном позивљује се све више ствари које су специјално овај или онај део омладине. Радничка омладина, због њеног економског положаја, рада у фабрикама и радионицама, културног нивоа и других момената, много ће се лакше окупити на посебним састанцима радничке омладине, на којима се расправљају питања која засецају напнепосредније у њен живот и рад. На многим местима већ се стварају одбори радничке омладине по фабрикама и реонима, којима руководе секретари СКОЈ-а, па се и сама радничка омладина окупљена са осталом омладином, састаје из посебним својим састанцима.

У оквиру рада са радничком омладином треба нарочиту пажњу поклонити шегртима, који имају свој специјални положај, своје специјалне питање. Треба давати иницијативу и помагати организовање шегртских домова и школа и у њима развијати рад. Радничку омладину коју УСАОЈ окупља, треба упућивати у синдикате, где ће она моћи заједно са старијим друговима да ради на решавању свих својих проблема, који засецају у живот како старих тако и младих радника (побољшање услова рада, радно време, заштита малолетних радника, социјално осигурање итд.).

Средњошколска омладина своје посебним састанцима, где се она осећа потпуно у својој средини и где расправља своја средњошколска питања (питање надокнаде школске изгубе, оправке школских просторија, питање средњошколске штампе итд.) може много лакше и шире да се окупи. Нису искључени повременим састанци ученичке омладине, иако универзитета не раде.

Омладина има интереса за врло разнолике ствари. Ако хоћемо да је целокупну окупимо, морамо свестрано развити наш рад, тако да не остане ниједан позитивни интерес омладине, који она не би могла задовољити у оквиру организације УСАОЈ-а.

Доскора ми нисмо могли да међу омладином систематски развијемо спортски живот, већ је рад у том правцу био повремен, онакав какав су дозвољавале прилике. Данас већ постоји могућност да се са спортском и физикултурном радом окупе велике масе омладине. Треба организовати спортске клубове, који би разнолике спортске бухватили све гране спорта и физкултуре. Масовно развити спорт са новим схватањима на научној основи. Физкултурном и спортом треба већ у позадини очеличити нове борбе за службу народу и отаџбини. На том послу УСАОЈ треба да одиграје велику улогу. На њега пада главни терет организовања и вођења физкултурне и спорта.

Библиотеке, читаонице, музичке секције, читалачке групе, итд., нису нове форме, али се оне већ омладином ослобођених градова тако и тако много и свестрано развијају.

Развијање рада, како сам горе навели, не би смело да доведе до одвајања ове или оне омладине, јер без обзира на неке специјалне проблеме и интересе, сва омладина чини један јединствени омладински покрет — Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије.

Посебан и заједнички рад треба у складити тако, да један другом не смета и него се допуњавају. Тако се омладина неће одвајати већ ће се њено јединство само још више учврстити и свестрано проширити.

Богатство разноврсних форма рада треба непрекидно откривати и примењивати их до те мере до које се показају корисним, не задржавајући се само на једним формама јер живот и пракса, развитак покрета захтевају сваким даном све нове и нове.

Михајло Швабић

ОСНОВАН ЈЕ СВЕСЛОВЕНСКИ КОМИТЕТ

У Београду је одржан оснивачки састанак Свесловенског комитета и изабрано је претседништво. Свесловенски комитет имаће задатак да радиа на зближавању словенских народа, на јачању и учвршћивању борбеног јединства против страних завојевача, на неграњању братских односа међу словенским народима после рата. Поред тога радиће на упознавању Југославије са културним тековинама других словенских народа. Ступиће у везу са Свесловенским комитетом у Москви и другим комитетима у словенским и несловенским земљама где они постоје (у Енглеској, Америци и Аустралији). Комитет ће издавати свој часопис. Са оснивачког састанка Свесловенског комитета послани су поздравни телеграми маршалу Југославије другу Титу, маршалу Совјетског Савеза Стаљину, пољској влади у Лублину, д-р Едуарду Бенешу, бугарској влади Отечественог фронта, Свесловенском комитету у Москви и свесловенским комитетима у Лондону, Њујорку и Сиднеју.

СКЛОПЉЕН ЈЕ СПОРАЗУМ О ПРИМИРЈУ САВЕЗНИКА И МАЂАРСКЕ

20 јануара у Москви је потписан споразум о примирју између Совјетског Савеза, Велике Британије, Сједињених Америчких Држава и Мађарске. Поред низа обавеза којим се обавезала мађарска влада у споразуму о примирју са савезницима и учешћа у заједничкој борби против фашистичке Немачке, у 12 члану споразума предвиђа се и накнада штете почињених Совјетском Савезу, Југославији и Чехословачкој. Тај члан гласи: „Штете почињене Совјетском Савезу, Чехословачкој и Југославији, војним операцијама, услед окупације територија ових држава од стране Мађарске, Мађарска је и надокнадити Совјетском Савезу, Чехословачкој и Југославији, али у зимањићу у обзир да је Мађарска не само иступила из рата против Уједињених народа него је објавио рат Немачкој, стране уговорнице пристају да компензацију до извесних штета Мађарска не изврши у потпуности него само делимично: наиме у износу од 300 милиона америчких долара, плаћано у шест година у роби, (машински уређаји, речни бродови, житарице, стока итд.). Сума која се има платити Совјетском Савезу износи 200 милиона долара, а сума која се има платити Чехословачкој и Југославији 100 милиона долара. Мађарска ће платити компензацију за штете почињене ратом другим савезничким државама у виховим приватницима „а износ компензације одредиће се касније".

У осталим тачкама уговора мађарска влада се обавезује: да ће поново успоставити сва законска права и интерес Уједињених народа и њихових припадника на мађарској територији, да ће распустити све фашистичке организације у Мађарској; надаље се повлашћују уговор између Мађарске и сила осовине.

Услови споразума о примирју ступају на снагу у часу њиховa потписивања.

Први митинг српијанских жена

Први антифашистички митинг жена Србије одржаће се у недељу, 28 јануара.

У другим нашим крајевима, антифашистички фронт жена узео је већ одавно јак замах. У Далмацији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Хрватској и Словенији, удео жена у народној борби од изванредног је значаја.

Сад и жене слободне Србије одржаваају свој први митинг. Иницијативни одбор упутио је тим поводом проглас у коме се жене позивају да у што већем броју учествују на овом митингу.

На митингу ће учествовати и жене из унутрашности Србије, а такође и претставнике антифашистичког фронта жена осталих народа наших земаља. Биће присутни и делегати жена из Бугарске и Албаније.

У вези са овим митингом, бележимо да и антифашистички фронт жена Србије покреће свој лист „Зору". Лист ће излазити месечно и бавиће се свим проблемима жена у борби против фашизма. Тако ће, поред централног листа Југославије „Жена данас", хрватске „Жене у борби", словеначке „Наше жене", „Далматинке у борби", „Херцеговке", „Македонке" и сербијанске „Зора" поноћи ће да се жене правилно обавесте о свим питањима и задацима који пред њих стоје у вези са борбом за ослобођење и изградњу наше домовине.

СОВЈЕТСКА ОМЛАДИНА У БОРБИ ЗА ОТАЏБИНУ

ЈЕКАТЕРИНА ПОЖАРСКАЈА

У једном од прошлих бројева нашег листа објавили смо чланак претставника совјетске омладине, московских студената Јевлампија Тарасова и Јекатерине Пожарске, који сада бораве у Југославији.

Први део чланка Јекатерине Пожарске, који овај пут доносимо, један је из низа чланака које ћемо о борби, раду и животу совјетске омладине објавити у следећим бројевима.

Редакција

„...Наш народ, у прном реду омладина, Комсомол, се негодовањем пуним мржње према фашистичком непријатељу, одлучили су по сваку цену да се боре — да се не боре на живот, већ на смрт, да се боре до потпуног уништења непријатеља." (М. И. Калињин).

У редовима наше храбре Црвене армије, која сваким даном све више и више показује целом свету примере невиђене у историји ратних бојева, боре се милиони совјетске омладине.

Слава руског оружја позната је целом свету. У тим незаборавним данима када Црвена армија уништавајући и гонећи не пријатеља надира на територију Немачке и заједно са армијама савезника стеже челични обруч око бројних група совјетским народом, његовим одважним војницима и њиховим талентованим војсковођама, поносе се многобројни пријатељи совјетске земље у иностранству. То је признање које је заслужио наш народ, наша омладина и наше велике војсковође.

„Само напред, само ка линији ватре, само кроз тешкоће ка победи и само ка победи! — то је девиза омладине наше земље, прекрасне земље, јуначка девиза." Ове речи омладину совјетске омладине Николаја Островског нашле су свој јасни израз у борбеним делима младих патриота наше отаџбине.

Светлим примером тога служи херојска одбрана Стаљинграда, која је ушла у историју наше домовине као сведок несаломљиве воље совјетских људи за победу над непријатељем, као симбол величине духа, начињене упорности, безграничне храбрости и самопожртвовања совјетских војника. Седе, на одбрани града-хероја младе војнике ратне вештине у ме домовине исписали су не мало славних страница у историји Отаџбинског рата.

Шездесетдруга армија стајала је као несаломљива стена на одбрани Стаљинграда. За леђима јој је била Волга, а напред — јаки упорни непријатељ. Тих дана, када су Немци спали на град хиљаде авиона, када су на сваки квадратни километар земље изручивали до шест хиљада тона метала, који је избацивала немачка артиљерија, продирали стаљинградски стрелац Василиј Зајцев моли је да се поручи другу Стаљину:

— За нас на другој страни Волге нема земље. Ми ћемо непоштедно да уништавамо фашисте. Натраг не идемо, само напред!

...У жестоким борбеним данима одбране Стаљинграда, 16 комсомолацгардиста поновили су подвиг 28-рица гардиста-панфиловаца.

Гардисти под командом потпоручника Василија Кочеткова бојали се наиђуће на падини једне узвишице од стране непријатељских војника. 16 војника је одбило четири непријатељска напада. Два вода су лагла на приказ узвишица. Фашистичка команда је бацила своје митраљесце против шачице јунака. Али овај напад је био одбијен. Разјарени фашисти послали су тенкове. 12 челичних машина звекећући гусеницама, непрестано пуцајући, примицале су се узвишици.

— Гранате за борбу! — командовао је Кочетков. Упорно су се опирали гардисти. Два тенка су уништена, али остали десет се мицало напред, сипајући кишу граната и метака. Проредили су се редови бораца. Мало их је остало, сасвим мало. Тешко им је било. Неједнака је била борба. Један од гардиста зграбио је протиа-тенковску граната и размишљајући бацио се под гусенице фашистичког тенка. Хероји је погинуо, али је испунио своју војничку дужност. Трећи тенк је био избачен из строја. Одушевљени подвигом гардиста друга, гардисти су уништили четврти тенк. Командант је био тешко рањен. Видео је против тројице младих војника иде осам немачких тенкова. Дочекани гранатама, шест немачких тенкова је кренуло натраг, али два су продужила тврдоглаво да иду напред. И тада су три гардиста, три комсомолца — Василиј Чирков, Михаил Степаненко и Михаил Шуктомов — ставивши на груди гранате — бацили се под гусенице тенкова и телима препрчили непријатељу пут ка узвишици.

Презирући смрт у име живота,
верна заклетви до краја,
невоколебљиво верна отаџбини,
пуцала су комсомолска срца.

Млади браниоци Стаљинграда су наследили од својих очева — учесника одбране Царицина 1918 године — славне борбене традиције. Они су се показали као достојни синови отаџбине.

У ватри борби против немачког окупатора борили су се и израсли млади мајстори ратне вештине: авијатичари, тенкисти, пешаци, артиљерци, минери, десанти, стрелци, морнари.

„...Нема тог рода оружја, нема тог облика борбе у Отаџбинском рату у коме не би учествовао Комсомол, у коме он не би био у правм редовима." Као потврда овим речима М. И. Калињина служе многобројни примери јунаштва и безграничне храбрости комсомолаца, војника најразличитијих родова оружја. Заслужену љубав народа уживају наши стаљински соколи-авијатичари, који наносе разорне ударце непријатељу у ваздуху и на земљи. Само за две године рата више од сто младих пилота намарно су се судрили у ваздуху са фашистичким авионима. Први судар код Москве припада комсомолцу Виктору Талалихину. Вечитом славом овенчала су се браћа: двапут херој Совјетског Савеза Дмитрије и херој Совјетског Савеза Борис Глинка. Скромно и сложно живе два дивјунака на земљи, увек нежни један према другом и са другоима. Али у ваздуху су

Јекатерина Пожарскаја

као олуја. Досада су браћа уништила око 50 непријатељских авиона.

Подвизима наших пилота поносе се совјетски народ, омладина се учи од њих неустрашивости, јунаштву и херојству.

Настојећи да сломиле упоран отпор наших јединица хитлеровска команда је снабдела своју армију новом техником, новим тешким тенковима „тигровима" и „пантерима", јуришним топовима, „фердинандима" и другим. Али одважни пешаци, противоклопни стрелци, артиљерци — доказали су да су јачи од фашистичких „тигрова". Воља совјетских људи за победу, њихова непоколебливост и упорност, побеђивали су непријатељску технику.

Било је то деветог јула 1943 године. Немци су бесно нападали. Испред топа водника Дмитрија Сергејева, инжењије војне армије Николе Худова појавио се тешки тенк. Сергејев је отворио ватру и праћом гранатом је уништио тенк 150—200 метара од њиховог топа. Ишло је још четири тешка немачка тенка, међу којима и два „тигра". Хероји су примили неједнаку борбу. Прва граната је била упућена челном тенку „тигру", али ударивши се у оклоп, одбила се натраг. Сергејев је поново командовао: „Ватра!" Овог пута „тигра" није спасао његов дебео челични оклоп — он је био уништен. У току неколико минута хероји руски војници Сергејев и Худов запалили су два непријатељска тенка, а три совјетске уништили, потрошивши при том само 11 граната. У овој борби Сергејев и Худов показали су већитну совјетског артиљерца и безграничну непоколебливост руског војника.

„Смелост и одважност", говори друг Стаљин, „само је једна страна херојизма. Друга страна, не мање важна, јесте вештина. За смелост се каже да заузима градове. Али то је само онда када се смелост, одважност, спремност за ризиковање спајају са одличним знањем."

Као одговор на речи вође, омладина, комсомолци, настоје да савршено овладају ратном вештином; они изучавају ратно искуство, уче да ратују онако како захтева победа.

Сваким даном на фронтовима расте број стрелаца који туку непријатеља стрељачки од првог пуцња. Стрелац је само борац који одлично влада својим оружјем. Он дрско ступа у неједнаку борбу против непријатеља и бори се до краја, до победе.

Неочекивано у развоју једне битке на једном од крила појавила се опасност пробоја: овде су се пробили немачки мотрељци. Командант је наредио стрелцу Маркину да ватром задржи непријатеља. По један, по два су се пробијали Немци. И чим би са њих одјекнуо звук узвишењу, Маркин га је скидао својим прецизним метком. Тако мењајући положаје, стрелац је уништавао фашисте, један за другим. Већ је пало мртвих неколико официра, пет, десет, дванаесет војника, а Маркин је настављао да шаље метак за метком. Он се сам борио против десетине Немаца, зауставио их је, уништивши тридесет војника и официра.

Храброст, одважност, неустрашеност у борби, висока вештина, спремност за борбу против непријатеља наше отаџбине до последње капи крви, дубока вера у нашу победу, безгранична љубав према партији, великом Стаљину — то су црте које су сваког совјетске армијским комсомолцима, армијској омладини, борбеном стаљинском племену.

Југословенска омладинска делегација у времену бугарских омладинских у Софији

на своју јужнословенску браћу с друге стране Тимока. Разговарали смо са много бивших партизана који су данас официјри народне армије и државни и политички функционери. Сви они истичу да је борбу бугарских партизана у свему помагала борба наших народа. У нашој земљи створене су бугарске бригаде „Христо Ботева", „Васил Левски" и „Георги Димитров". Оне су бриниле част бугарског народа, онда кад је Бугарска окупациона војска заједно са Немцима убијала наше људе и палила наша села. Борба бугарских партизана давала је нашим народима право да верују да сви Бугари нису исти као окупаторске војнице и да у бугарском народу нису замрле словенска и демократске традиције. Партизански покрет развио се уз пограничне крајеве Југославије, у Софијској и Пловдивској области као и по другим крајевима Бугарске. Бугарски партизани уживају у народу великог углед, а отечественофронтовска Бугарска достојно их је наградила за њихова напора и жртве. Али борци против фашизма постали су јунаци бугарског народа као што су Карецета и Левски — борци за ослобођење од османлиског ропства. Слико и имена тих нових јунака познате су чувом Бугарске, а бугарске мајке пале пред њима кандила као пред иконама.

Јединство унутар Отаџбинског фронта које данас у Бугарској сачињавају четири демократске партије, јединство града и села — гаранција је и услов и осигурања слободе и независности бугарског народа. Већи дио бугарског народа знаде да ће једино, ако сачува јединство, извојевати победу над својим непријатељима, стећи пријатељство својих суседа и великих савезника. Једино тако осигурала своје сиромашна мирну и слободну будућност, да се више никад не понове трагедије као што су ратови са братском Србијом, тешка катастрофа у септембру 1923 год., учвршћивања на власти реакционарних и шовинистичких клика, господство Немаца и злочинства над братским народима Југославије и над грчким народом. На сваком се кораку осјећа да се у бугарској сматра смртним непријатељом народа и његове слободе сваки онај који слаби снагу и чврстину Отаџбинског фронта. Бугарски народ, који је остатак на покушаје разбијања јединства и на саботаже при спровођењу у живот програма Отаџбинског фронта.

Стигли смо у Софију док се још није стишао стопедесетхиљадити глас демонстраната који су протестовали против одлуке министарског савета да се фашистичким кривцима — официрима и војницима — опрашта казна пољу на фронт. Бугарски народ знада да је данас питање кажњавања ратних злочинаца који су вршили недела у Бугарској, Југославији и Грчкој — питање препорода бугарског народа и остварења братства са народима Југославије и свим осталим слободољубивим народима. И одговорио је народ не само у Софији него широм читаве Бугарске. По свим градовима избиле су огромне демонстрације; сви без разлике и комунисти и земљоделци и остали, десетине хиљада народних људи, ниже изишли су на улице и тргове и одлучно казали да нема смиловања за фашистичке злочинце. Ту се показала снага Отаџбинског фронта и демократске, револуционарне традиције бугарског народа. Сутрадан по доласку у Бугарску, били смо на митингу који је био приређен поводом студентског празника. Хиљаде студената одлучно су тражили да фашистички професори буду отстрањени из школа јер они не могу одгајати бугарску омладину. Нисмо били ни на једном скупу где је главни садржај говора било питање чишћења земље од фашистичких злочинаца. Народно суђење главним кривцима катастрофа бугарског народа: принцу Кирилу, Михову, десетинама министара и народних посланика — доказао је народ с одушевљењем и поклашењом. На стијенама, по улицама, у канцеларијама и школама, на летјиима и транспарентима, свуда је исписано: «Смрт народним издајицама», «Хоћемо народни суд».

Бугарски народ никада није одобравао окупацију Македоније и Србије од стране бугарске војске, и искрено је жалио што синови бугарског народа помежу фашистима да поробљавају браћу Срба и Македонце. Утолико је већу радост осјетио бугарски народ послије 9 септембра, што се бугарска војска по први пут у својој историји бори против Немаца. Ту борбу започела је бугарска народна армија у земљама Југославије помажући браћи Југословенима да се што прије ослободе. Ту чињеницу с поносом истичу наша браћа Бугари. Борба коју је бугарска народна армија водила код Ниша, Стрешина, Скопља и на Косову, оплемениле су бугарски народ и развиле још више његов понос. Посматрали смо дечеке које народ прирређује борцима, који се враћају с фронта. Народ им подиже славолуке, обасипе их цвијећем и дарованима, а улице и тргови којима пролазе преплануту борци испуњене су хиљадама људи. Исте сцене видјели смо код испраћаја нових бораца који одлазе на фронт у Срем. Народ их поздрављаа популарним поклицима: «На Берлин», «Заборавје и нашу требоју у срце Немачке». Организације Отаџбинског фронта настоје да читаву земљу претворе у ратни логор под паролом «Све за фронт». Бугарски народ зна да ће се једино тако одужити својим ослободиоцима — Црвеној армији, да ће скратити патње народа Југославије и стећи право на њихово братство, а бугарски народ биће судионик великих послова Уједињених нација.

Антифашистичка омладина бугарске недјељу је стуо Отаџбинског фронта. У партизанским одредима недјеља дно борца биле су омладинци, а исто тако и дјеце у редовима народне армије. Млади бугарски антифашисти састајали су у оквиру одвеза према Отаџбинском фронту. Отаџбинске су да доду своје снаге за народни приморје и на пограничне оне младе људе на које је отаџбина своју утицај злочинчки рад хитлеровских агената.

Ми смо широм Бугарске видјели и осјетили братство, љубав и дивљење које читав бугарски народ гаји према новој Југославији. Наш посјет Бугарској омладини претворио се у посјет читавом народу. У свим градовима кроз које смо прошли дочекали су нас хиљаде не само младих људи већ и радници и остали народ. У дворанама Софије и по градовима Пловдиву, Бургасу, Варни и осталим градовима, десетине хиљада људи скупљали су се да преко нас поздраве нову Југославију и мирјеве тих тјеловом рјечи и текстом кажемо су нам да је то наш братски народ словенски и југословенски. Нема чувства који сво слушали наши људи и чиновници своју радост што су на посјетом читаве Југославије и отаџбинском фронтовима бугарске створили темеље наше братства и пријатељства. Бугари знају да је великодушна шовинизам у нашој земљи доживио свој политички и моралних пораз, а бугарски народ крчио је сигурним путем да уништи све трагове великобугарског шовинизма. Они су схватили да без слободне Македоније не може бити братства и слоге међу Јужним Словенима и искрено се радују слободи тог напаћеног народа. Прошлог мјесеца видјели смо како бугарски народ и омладина прима иницијативу за помоћ нашој дјеци и нашим народима. У Бургасу нису били задовољни што им је додијељено на збрињавање само 500 наше дјеце и тражили су 2000, а у Плевену говорили су нам да сама њихова област мора прехранити 20.000 наше дјеца. Та велика акција антифашистичке омладине Бугарске претворила се у свенародну акцију за помоћ нашим пострадалим крајевима. Они знају да то није ратна оштета него братски дуг. Бугарски народ на само рјечима, већ борбом и дјелима утиче пут братству наших народа, заливајући ране које су нам нанијели бугарски фашисти и удара чврсте темеље правог, народног јечног пријатељства и најтањих веза са новом Југославијом.

Славко Комар

15.000 људи на митингу приређеном у част доласка југословенске омладинске делегације у Пловдив

С пута по Бугарској

Необично чувство обузимало нас је путујући кроз Бугарску. Није то био обичан пут, ни разгледања крајева која човјек није никада видио и сусрети с непознатим људима — већ осјећај да се налазимо код толико средних људи, код куће међу својима. Кад нас је обузмала туга због несрећа које су снашлазиле наше народе и бугарски народ у међусобним ратовима, увјек је ту тугу надаладала радост што су наша браћа, што је читав бугарски народ кренуо путем којим су народи Југославије пошли 27 марта 1941 год. То је пут борбе за слободу, и братство и сарадњу са словенским народима. Огромно дјело бугарске народне револуције од 9 септембра 1944 год., кад је бугарски народ одлучно раскинуо с фашистичком тиранијом — дије се значај данашњој Бугарској. Обишли смо читаву Бугарску, видјели расположење десетине хиљада људи, разговарали са војницима, радницима, сељацима, студентима и државним функционарима нове Бугарске — и на сваком кораку осјетили смо колико је Отаџбински фронт захватио читав бугарски народ. Програм Отаџбинског фронта одговара темељним интересима бугарског народа који је чврсто рјешиан да уништи све трагове фашизма, да искаже су сву своју љубав према Совјетском Савезу и новој Југославији, да казни све ратне злочинце и ратује на нашој страни против немачко-фашистичког империјализма. Демократске снаге бугарског народа данас су толико јаке да никаква провокација не може да скрене бугарски народ с његовог данашњег пута.

Бугарски народ није окупацију и владавину бугарских фашистичких клика платио тако тешко као народи Југославије. У Бугарској, сем у Софији и још понегдје, нема трагова ратног пустошења. Али и бугарски народ дао је жртве у овоме рату. Десетине хиљада људи је фашистички режим затварао, мучио и осуђивао на дугогодишњу робију. У току три године 30.000 Бугара дали су своје животе за слободу, то најмање дио од њих су стрељани и објешени. Немци, уз помоћ бугарског фашистичког режима, пљачкали су по плану Бугарску и утрошили вриједности за 13 милијарде лева. Најмлађи синови бугарског народа одлазили су у планине и настављали традиције Хаџи-Димитра и уградили се у Друге Србе и Македонце. Утолико је већу радост осјетио бугарски народ послије 9 септембра, што се бугарска војска по први пут у својој историји бори против Немаца. Ту борбу започела је бугарска народна армија у земљама Југославије помажући браћи Југословенима да се што прије ослободе. Ту чињеницу с поносом истичу наша браћа Бугари. Борба коју је бугарска народна армија водила код Ниша, Стрешина, Скопља и на Косову, оплемениле су бугарски народ и развиле још више његов понос. Посматрали смо дечеке које народ приређује борцима, који се враћају с фронта. Народ им подиже славолуке, обасипе их цвијећем и дарованима, а улице и тргови којима пролазе преплануту борци испуњене су хиљадама људи. Исте сцене видјели смо код испраћаја нових бораца који одлазе на фронт у Срем. Народ их поздрављаа популарним поклицима: «На Берлин», «Заборавје и нашу требоју у срце Немачке». Организације Отаџбинског фронта настоје да читаву земљу претворе у ратни логор под паролом «Све за фронт». Бугарски народ зна да ће се једино тако одужити својим ослободиоцима — Црвеној армији, да ће скратити патње народа Југославије и стећи право на њихово братство, а бугарски народ биће судионик великих послова Уједињених нација.

Антифашистичка омладина бугарске недјељу је стуо Отаџбинског фронта. У партизанским одредима недјеља дно борца биле су омладинци, а исто тако и дјеце у редовима народне армије. Млади бугарски антифашисти састајали су у оквиру одвеза према Отаџбинском фронту. Отаџбинске су да доду своје снаге за народни приморје и на пограничне оне младе људе на које је отаџбина своју утицај злочинчки рад хитлеровских агената.

Ми смо широм Бугарске видјели и осјетили братство, љубав и дивљење које читав бугарски народ гаји према новој Југославији. Наш посјет Бугарској омладини претворио се у посјет читавом народу. У свим градовима кроз које смо прошли дочекали су нас хиљаде не само младих људи већ и радници и остали народ. У дворанама Софије и по градовима Пловдиву, Бургасу, Варни и осталим градовима, десетине хиљада људи скупљали су се да преко нас поздраве нову Југославију и мирјеве тих тјеловом рјечи и текстом кажемо су нам да је то наш братски народ словенски и југословенски. Нема чувства који сво слушали наши људи и чиновници своју радост што су на посјетом читаве Југославије и отаџбинском фронтовима бугарске створили темеље наше братства и пријатељства. Бугари знају да је великодушна шовинизам у нашој земљи доживио свој политички и моралних пораз, а бугарски народ крчио је сигурним путем да уништи све трагове великобугарског шовинизма. Они су схватили да без слободне Македоније не може бити братства и слоге међу Јужним Словенима и искрено се радују слободи тог напаћеног народа. Прошлог мјесеца видјели смо како бугарски народ и омладина прима иницијативу за помоћ нашој дјеци и нашим народима. У Бургасу нису били задовољни што им је додијељено на збрињавање само 500 наше дјеце и тражили су 2000, а у Плевену говорили су нам да сама њихова област мора прехранити 20.000 наше дјеца. Та велика акција антифашистичке омладине Бугарске претворила се у свенародну акцију за помоћ нашим пострадалим крајевима. Они знају да то није ратна оштета него братски дуг. Бугарски народ на само рјечима, већ борбом и дјелима утиче пут братству наших народа, заливајући ране које су нам нанијели бугарски фашисти и удара чврсте темеље правог, народног јечног пријатељства и најтањих веза са новом Југославијом.

Славко Комар

„ОТЕЧЕСТВЕНИ ФРОНТ“ О КЊИЖЕВНОСТИ НОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Упознавање — по овом или оном питању — између народа Југославије и Бугарске један је од напора у стварању и исказивању нашег братства. Због тога оно треба да је потпуно и — да боље кажемо — правилно. Утолико је оно снажније и брже.

Ту намјеру имао је Богомил Нонев кад је писао свој чланак: «Књижевност нове Југославије у «Отечественом фронту», органу Националног комитета Отечественог фронта, број 112, од 16 јануара.

Нонев је хтио дати кратак преглед развитка наше књижевности кроз народно-ослободилачку борбу. И као што је једино правилно, он ју је хтио повезати с књижевношћу која је и прије рата била носилац прогресивне мисли у Југославији.

У обради овог предмета он се служио углавном бројевима (омладинских) листова: «Омладина», «Омладинска борба», «Млади борац, «Глас», «За побједу» и др.

Због оскудног, па чак врло, врло оскудног материјала којим се служио у свом чланку, Нонев није потпуно осветлио однос књижевности нове Југославије према својој недавној прошлости, као и њено дјело и њене носиоце данас.

Нонев међу именима књижевности нове Југославије сусреће истаре познате пјеснике, који су остали храбри и поштени и опјевали путеве борбе. Они су продужили књижевне правце «Књижевне републике» и «Пламенак», тих носилаца прогресивне мисли у Југославији.

Остати на томе је непотпуно и неправилно. То зрачење «Књижевне републике» и «Пламенка» је зрачење у правцу Крлеже као умјетника и тежиште се нађе једна правилна оријентација. Како се касније показало, Крлежа није нашао правилну оријентацију. Он је био у оној групи умјетника која је преиспитавала тенденцију бјеснства, дезертерства пред готовим потешкоћама које су избијале пред напредним снагама; Крлежа је био у оној групи умјетника која је претстављала тенденцију »умјетности изнад политике«. Кад су дошли најтежи дани за наше народе, кад подигнео бој за слободу и културу — кад је Назор стао и ороњо дошао у Народно-ослободилачку војску — Крлежа је остао у Загребу: — Крлежа ћути.

Нова књижевност Титове Југославије кренула је свој пут од «Нове литературе», «Стожера», «Наше стварности», »Умјетности и критике«, »Младе културе« и »Књижевних свезака«. Она је нашла себе, прокрчиле себи пут — изградила је активистичке стазе правог живота и послужила стари наших народа.

Милован Бијас, Радован Зоговић, Јован Поповић, поред других, били су кормилари на том правилном путу наше књижевности прије рата.

У народно-ослободилачкој борби, кад је и књижевност добила услове свог пунијег и бржег развитка, они су наставили своје дјело богатећи се сами и богатећи са њом нашим великим данима. Тако књижевност постаје моћнија, дјелотворнија, служећи и борећи се за слободу и културу.

Да је гледао овамо онда Богомил Нонев не би напринијер за пјесме и књижевно дјело Венка Марковског писао да је његово »стваралаштво надалеко омиљено и познато, одсада ће се прочувати«, а повољу: »Пјесма о биографији друга Титан Радована Зоговића — без које се не да замислити наша нова књижевност — не би само хронолошки забиљежило. Не би му се десило да не забиљежи Зоговићеве »Лирске хронике«, чији одломци излазе по нашим листовима. Да је мало боље извора из којих би цјелно податке за обраду скога предмета он би витешко »Стожеру мајку Кнежпољку« од Скендера Куленовића и његове прошле радове, он би истакнуо »Јаму« Ивана Горан Ковачића. Поред пјесама Бранка Ћопића »Отљењо рађање Домовине«, које Нонев спомиње, изашле су пјесме Јозефа Поповића »Пјета у митраљеској гнијезду« и прозни радови »Истините погоде« и »Пица у пролазу« исто тако Јоване Поповића. Сакупљене у збирку, изишле су у Словенији пјесме Карла Дестовника-Кацуха и пјесме Мајте Бора »Пробрдимо вихоре« («Prenikrimo vihre»). Матеј Бор (Владимир Павшик) написао је двије драме »Тешки часи и »Поцјепанци«. Миле Клопчић написао је драму у једном чину »Матин, Витомил Зупан написао је »најбољу новелу из партизанског живота« (Б. Зихерл): »Дингоз«.

По многим нашим листовима налазе се пјесме и прозни радови Ива Фрола, Душана Костића, Чеде Мидеровића, Владе Поповића, Танасија Младеновића, Драгог Миленковића, Мирка Бањевића, Франце Бевка, Мишка Кранеља, Ферде Године, и других.

Многи, које је поменуо Богомил Нонев, почели су или тек да пишу, или треба још много да уче од својих претходника. Они још не претстављају и не могу претстављати нашу нову књижевност.

На крају свога чланка Нонев је врло правилно оцјенио улогу књижевности нове Југославије »у побједи над фашизмом, у изградњи братског јединства међу народима нове Југославије, у појачању љубави према вољеном вођи маршалу Титу, у учвршћивању веза са словенским и братским народима, при стварању демократске и слободне федерације... у изградњи Братског јединства ну основу »Она служи животу« борећи се за њ.

Нусрет Сеферовић

Војо Димитријевић *НЕПОБЈЕЂЕНИ (Ливорез)*

СОВЈЕТСКИ МУЗИЧКИ ФИЛМ

(У вези са приказивањем филма „Музичка историја“ у Београду)

Музика уопште заузима у совјетској филмској уметности најпочасније место. Она је нераздвојни дио скоро сваког совјетског уметничког филма. Упрасо музика, оригинална музика, музика као средство за ојачање и допуњавање филмске слике, а не као музичка илустрација. Понекад она ствара исто тако јаке музичке слике, тако да постаје самостална. Тако је било у историском филму »Александар Невски«, који је поставио Сергијe Ајенштајн. Музику је написао познати композитор Сергеј Прокофјев и она је толико успела да је изводе на концертима. Ова музика — није ни пратња а није ни илустрација: ну је стварао композитор у сталном контакту са режисером. Понекад слика развоја садржине ствара систем музичких лајт-мотива, који карактеришу поједине хероје и поједине драмске врхунце филма; понекад је музичка мисао Прокофјева била тако светла и у бедљива да је режисер Ајенштајн цијелу његову музику је дао синтетичне уметности — филмске уметности. При томе она ништа не губи од своје оригиналности: Прокофјев је остао Прокофјев, са његовим оштрим, гротескним, лаконским музичким карактеристикама. Тако дубоко учествује у процесу стварања

Сцена из филма „Музичка историја“. Десно члан Московског великог позоришта Лемешев у улози шофера Петје Говоркова.

филма само проширује круг његових музичких слика, помаже му да ствара музику пуну динамике и дејства, која тиче приближује по својој јасности реализму.

Много музике је написао за филм и други познати совјетски композитор Дмитриј Шостаковић. И њега филм није спутао, већ му напротив дао много могућности за проширивање »композиторског репертоара«. Филм приближује његову музику проблемима живота, чини је мање апстрактном, уништава стремљења у музици ка иреалној уметности, уметности за себе. Прво је Шостаковић написао мотиве за филм »Златна брда«. Тамо су приказане карактеристике старе Русије, поједини типови руских бурлакиње и њихов слуга. У њиховом приказивању Шостаковић је показао са свој талент за гротеску, карактеризацију пуну сарказма и ироније. У филму »Сусрети он је већ створио нову совјетску песму, песму омладине: филм га је приближио животу, омладини. У својим последњим радовима за филм, Шостаковић је достигао изузетну снагу трагике и драматичности. Јака динамика и енергичност музике у филму »Велики грађанин«, који је посвећен Кирову и грађењу новог совјетског града, достиже генијалну јединственост у сцени убиства Кирова: убиство није приказано, дат је утисак о убиству у очима девојке-комсомолке, пуним ужаса и очајања и у неколико јаких музичких акорада. Музика у »Зоји Космодемјанској, рођеној Шостаковичеве »Ленињградској симфонијеј, трагична је. Трагичност прожима и гротескне мотиве који карактеришу пијаног Немца — звера.

Али, хтели смо да говоримо о совјетском музичком филму. То је у основи филм намењен забави, одмору, али се ти филмови имају разликују од сличних холивудских филмова.

»Музичка историја« као да је обичан филм уз учешће познатог оперског певача. Многи ће да се сети како су окарактерисали стереотипну садржину холивудских филмова све врста совјетски новинари Илф и Петров у књизи »Једноспратна Америка«. Ту се нема због чега устручавати. Ко може да захтева од оперског певача да игра као Коклин старији! Он не зна нити хоће да глуми. Он хоће само да пева. Овој опрадано желји треба изаћи у сусрет тим пре што с гледаоци желе да познати певачи пева за што новце. Ради тога овде садржина нема никакво значење. Обично се разлика овакве приповести: сиромашан младић учи певање, али нема успеха. Но зато ту се појави млада лепа жена која извлачи певача. Он одмах одлази у »Метрополитен оперу«.

»Музичка историја« јесте филм намењен забави, тако звани лакши филм. Али и ово је филм из живота, а не филм уз учешће познатог певача Лемешева. Ни совјетски филмски радници, ни совјетски гледаоци не подносе »лаф« где се све решава једностарнијим обичном решењем. Млади шофер Петја Говорков (кога игра солиста великог позоришта у Москви, Лемешев) »а крају крајева постаје познати оперски певач. Разуме се, овде постоји и стари урек одушевљени учитељ музике (Мелодонски), постоји несрећни љубавник (Тараканов) и вољена девојка (Клава Бјелкина). Још и више, постоји ако хоћете »happy-end«. Али сценарио »Музичке историје« написао је онај исти Петров који је критиковао холивудске оперске филмове. Зато овде нема ни глупе сентименталности, ни мецена — филмских звезда. Петја Говорков пре него што ће да постане прави уметник, пролази кроз све тешкоће талентованог човека на путу до праве уметности. И на том путу га помаже не лепа жена-мецена, већ друштво, совјетско друштво, које у замјену ресвоја талентом, изникли из његове средине. Избор музике овде је друкчији него у холивудским оперским филмовима. Није то само нагомилавање популарних арија, него лирска руска музика. Па и сама основни тон филма је руски и руски. Поједа умјетности у мотиви (музичке сцене из »Онјегина« од Чајковског и »Мајске ноћи« Римског Корсакова, народне песме »Метелицаи и друге) слажу се међу собом и са основним тоном и садржином филма. У овом изабраном филмском пантлиџком совјетска филмска умјетности ће публику доброј музици, развија добар укус.

Други филм из исте серије јесте »Антон Иванович се смеје«. Сценарио је написао такође Петров. Млада певачица је завоје талентованог композитора које је написао занимљиву оперету у новом стилу. Али њен отац, познат ленињградски оргуљаш, негодује: саниваши да млади композитор пише »лаку музику«. У сну му се јавља »велики »лаки« Јохан Себастијан Бах и говори му да је целог живота мајтао да пише... оперету. Овај лаки филм тражи уметничко право на све обличе музике, али се бори против оперете старог типа. И овај филм има оно чега обично нема у холивудским музичким филмовима: и дјеју.

Филм »Концерт-валцер« поставио је познати совјетски филмски режисер Трауберг. Тема филма је сасвим музичка: валцер! Али то ипак није филмска »реа«а, већ музички филм. У њему се валцер интерпретира помоћу фотографије; валцер је приказан у свој својој разноврсности од бечког Штраусовог валцера, кроз класичнобалетски валцер до страсног валцера — гротеске Шостаковичевог. У овом филму учествују најбољи совјетски музичари и уметници балета.

Јурај Густинчич

Василије Гросман „Народ је бесмртан“

»Просвета« државно издавачко предузеће Србије, издало је као прву свеску новопокренуте библиотеке »Совјетска савремена књижевност« роман Василија Гросмана »Народ је бесмртан«. Тако сто поред »Непокорених од Бориса Горбатова добили још један значајан роман из совјетског Отаџбинског рата. Сам, док Горбатов описује непокорене совјетске људе у окупираном делу земље, дотле Гросман више бележи моменте са фронта и непосредне борбе совјетска армија са немачким нападачима.

У летњо дане прве године рата кренуле су фашистичке хорде у дубину совјетске земље. Црвена армија је отступала и у дефензивним бојевима наносила Немцима велике губитке. Тако пук мајора Мерцалова, хероја Совјетског Савеза, јуначки извршава свој задатак: одбија навалу немачке тенковске колоне и тиме омогућује поваћивање осталим јединицама. Борба, то је радна читавог романа. Главне личности су сви они многобројни борци, командири и комесари, сви ти људи који знају зашто се боре и који баш из тога сазнања о правилности и праведности своја борба неправедно ударе немачког освајача, »ту црну силу која се размилела по народној земљи«. И војника Игњатијева, и члана војног савета Чередниченка и комесара Богарева, сав тај бесмртни народ који одолева непријатељу водећи жеоо пред собом у њиховим свакидашњим напорима и јуначењима, видимо како се немачка машина крха у борби са људским срцем. »Милионски народ иде да умире за своју слободу, исто тако као што је ишао на тешки рад... Дошао је час борбе и они су дали своју крв, своје живот. И нека се та земља прослави разом, разумом, чашћу и слободом. И нека не буде величанственије у свету речи, од речи — народ.“

Роман Василија Гросмана је снажан уметнички документ о подвизима совјетских људи у борби за слободу њихових совјетске отаџбине, њихове рођене земље.

В. ДИМИТРИЈЕВИЋ „ГРАФИКА“

Добили смо још један ликовно-уметнички допринос у нашем културном ставаању, који нам својим сликарским елементима убедљиво и непосредно говори о херојским подвизима народноослободилачке борбе. То је збирка линореза под заједничким насловом »Графика“, од академског сликара Воје Димитријевића, која је изашла у издању »Фронта слободе« у Турској. »Графика“, техници врло добро опремљена, пregледо даје поједине значајне моменте из живота, борбе и напора наших народа у њиховом незадрживом ходу ка слободи.

Изнесени су злочини које су вршили четници-кољаци и СС-трупе над голоруким женама и децом, (На Дрини, Злочин), скланање становништва испред навале окупатора, (Бањички збиег), пребијак преко Неретве са рањеницима у Четврто офензиви (Неретва, Болница у гокрету), попаљена села, умор, глад и марШаш, док се упркос свему томе кадиже несаломљива народна снага у слом непријатеља, у коначну победу. Нарочито су графички претстављени догађаји који су се одигравали у Источној Босни. Рељеју се линорези чији нам сликови јасно предочавају све оне сличе свакидашњих тегобних и великих напора и борби, обрађене од Воје Димитријевића, који је и сам прошао кроз патње и победе заједно с народом и његовом војском. (»Борба«, орган ЦКК ПЈ, Непобјеђени, Заседа на XV Мајевачке бригаде, Из борбе у бобу, Попаљено село, Сусрет, Предах, Ој девојко драгој душо моја).

Његово је стварање црпело мотиве из мучних прилика под којима је живео народ за време непријатељских офензива, које је народ заједно са својом храбром војском водио у борби, надвладао и савладао. Димитријевића „Графика“ је живо ликовно сведочанство свога времена.

МИ СМО СЕ У БРИГАДИ РОДИЛИ

Јесен је полегла по опаљеним јабучким голетама. Ни вијуга трака цесте није ваше онако бела. Само неколико јата борова — набубрели, мириса смоле — сенче цесту и пропланке. Да ли сте чули како чудно кроз оштре бодље борја ветар крши сваку снагу? Не, то није језа. Та снага кипи преко сасушене траве и копаља четинарских. То је ветар у гроздовима птица у гроздовима дремовних шишарица. Ту у присојници на густом застирачу траве пландовале су гебелосе дуголаке мрдице. Преоравше су ону шачицу земље и крушо камење својим чизмама и пијуцима. Колико ће година проћи док се испари њихов сирад на стотинама таквих пропланака! Не, ви нисте за то мицали! Над вашим растом, над кореном и лиштма вашим — дубоко у земљи урасли, стрепеео је из дана у дан, тешким радом преморен и знојем прокваШен опаљени лик самцачког селака. Кад ће нарасти кроз ваша — високо и широко — да му она почмика не раду и путу пружи. Његова — а не њихова мисао је то била! Кад ће у присојницама вашим нарасти густа трава да стада његова пландују и од сунчане летње умагарине се склоне. Његова — а не њихова мисао је то била! Борови и пропланци зар сте заборавили како је мекан и топао чобански ход и ситан, шумораи ход стада. Како је сладак сан, у сенци вашој, једних и витких чобанаца. Зар вас није мучило горко питање: где су сада бела стада, где су очи путника и чобана од пошљебна удубљена? Зар вам никако није заскипела мрвица на туђински хлопљав топот и обесно разбијање по њихових кукоји назобаних хлебом сапцачких робова земље? Зар вас није пекло туђинско мумлање што се уз сваки дечји разливало? Зар нисте видели по њиховом телу и одећи хиљаде скорелих мрља од источене крви људи, жена, деце и старца из домовине наше? Зашто бодљикама својим нисте боли очи крвавих народа што су ми у кранчини завршај дозлаживе? Да, вама то говорим, борови и пропланци поробљени наши! Ветар у лишћу вашем тужи. Не дајте, борови сеновити!...

А ово нису они! Ми смо то, борови наши! Певаје иглицама својим на ветру заиљкани! Зовите расплашене и одбегле птице. Слободу смо вам донели. Зовите вуде, жене, децу. Журите за плеком кишом да смрад њихов око вас и са вас спере. Не стрепите — не лутите се на често коњско разиа. Наши су тоно. Раскрилите ми широко недра у сенци својој. Одевно су жедни одмора. Хиљаде километара изнад стотина провалије и понора, на стотине стрмина, преко безбројн сметова, камењара и увала нажуљених ледјма сводили су и пренели оружја наше и храну његову. Зар још нисте чули? Заборавили смо већ колико се пуза оно грохотном ветром и осветничким кикотом смрти над кроволоима смејало.

Не стидите се што је похабан ћилим у сенци вашој. Не! Ми уморни нисмо! Слушајте тренутак само и зборићe се нисма бригаде

МАЛИ ЛЕКСИКОН

Неколико речи о физкултури

Физкултура је скуп метода и средстава примењених код физичког развијања, оздрављења и усавршавања како појединаца, тако и целог колектива. Она обухвата физичко васпитање човека кроз испуњење хигијенских услова, челичи организам природним снагама (сунцем, ваздухом, водом), као и гимнастиком, спортом и играма. Тако широко колективно разумевање физичке културе, остварено је једино у Совјетском Савезу, где је укорењено у широким народним масама. Врховни савет ССР донео је одлуку у којој стоји: „Физкултура мора постати обавезним делом радног васпитања совјетске омладине... Физкултура мора бити свестрано искоришћена као масовни фактор подизања радне способности у борби са физичким недостацима, које собом доноси рад појединих професија. Интереси одбране Савеза ССР обавезују такође на максимално искоришћење физичке културе ради учвршћивања борбене снаге Црвене армије, ради војне припреме радног народа земље."

У совјетској земљи физичко васпитање радног народа је већ одавно постало ствар од државног значаја. Совјетска влада широкогрудо финансира изградњу спортских инсталација. На изградњи стадиона, скијашких и пливачких станица у годинама сталинских пјатиљетака, утрошене су стотине и милиони рубаља.

Основна одлика совјетске физкултуре јесте њен масовни карактер. Њен основ је скуп такмичења за добијање знака: „Спреман за рад и одбрану" (ГТО), првог и другог степена. За добијање те значке потребно је испунити норме из различитих врста гимнастике и спорта, гађања, болничарске спреме и теорије физкултуре. Стотине хиљада совјетских девојака и младића носе ове значке.

Припрема за полагање тих испита врши се по безбројним спортским друштвима, која обухватају децу, омладину и одрасле. Нарочито много сличних организација постоји у производним предузећима. Огроман значај имају исто тако масовна такмичења, која се воде често спроводе у Совјетском Савезу, где сваки учесник мора да савлада цео комплекс спортских вежби.

Омладинска такмичења, у којима сваке године учествују милиони совјетских људи, користе развитак физичке културе. Довољно је рећи да је на такмичењима, која су била вршена прошлог лета, од 28 маја до 11 јуна узело учешћа 7,658,696 људи.

У Совјетском Савезу постоје физкултурни универзитети који спремају организаторе, професоре и стручњаке за поједине гране физичке културе. Најпознатија је међу њима Висока школа физкултуре која носи име Стаљина, у Москви и Висока школа физкултуре која носи име Легарта, у Лењинграду.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

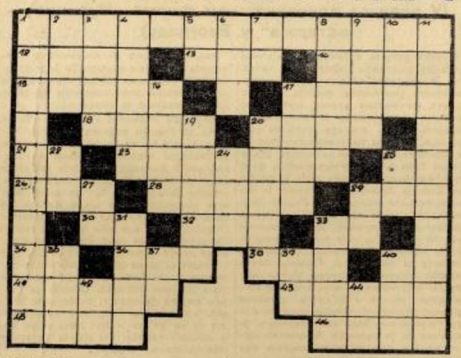

ВОДОРАВНО

1) Претседник Националног комитета народног ослобођења Југославије, 12) жито, 13) добитак, 14) бог љубави 15) јеврејски свештеник, 17) име црногорског песника Бањевића, 18) пркос, 20) трпе, 21 зачин у јелу, 23) проклетству, 25) мера за површину, 26) много, 28) угњетава, 29) женско име, 30) египатско божанство, 32) мушко име, 33) иницијали имена и презимена нашег генерала (Ранковић), 34) иницијали презимена и имена секретара АВНОЈ-а 36) кућиа бог старих Римљана, 38) трчање, 40) Лудолфов број, 41) афричка река, 43) Највиша законодавна и извршна власт демократске федеративне Југославије, 45) отвори, 46) мушко име.

УСПРАВНО

1) правничко, 2) инсект, 3) падеж повратне заменице, 4) припада Иви, 5) иницијали имена и презимена нашег књижевника, уредника „Пионира". 6) посао, 7) злато, (фр.), 8) острво у Тихом океану, 9) име мађарског књижевника, писца „Човекове трагедије", 10) правац, 11) описивање тора, 16) место у Француској, 17) мајци, 19) старо име, 20) штамбиљ, 22) мера за струју, 24) совјетска телеграфска агенција, 25) део коњске опреме, 27) мера за површину, 29) слово латинице. 31) вода (латински), 35, одређено време. 37 акционе одбор (скраћено) 39 египатско божанство, 40) зној, 42) и 44 непознато име.

СТРАНИ РАТНИ ХУМОР

Берлин. Читава немачка штампа тријумфује поводом тога што се најзад дефинитивно завршила страшна војна криза у Немачкој. „Криза је прошла! — са задовољством примећују новине. — Предстоји агонија!".

Минхен. Јуче је овде одржана свечана парада поводом трогодишњице неодржане параде коју је Фирер одредио за 7 новембар 1941 године на Црвеном Тргу у Москви. На паради су у пуној униформи присуствовале удовице учесника неодржане параде.

Берлин. У своме радио-прегледу генерал Дитмар је са задовољством саопштио о колосалним тешкоћама на које већ наилазе Совјети. „Сада они морају да троше огромну количину времена — изјавио је Дитмар — на пребројавање изузетих насељених места. Ја са увереношћу претсказујем да ће ове тешкоће расти свакога дана".

Стан Воље рајха. Лекари, који свакодневно пазе на здравље Фирера, запазили су да се код њега последњих дана запажа нагли губитак апетита, ска, дара говора и Балканског полуострва.

У БЕРЛИНСКОЈ БАНЦИ

— Ако је могуће ја бих моје имовно стање пребацио у Аргентину.

— А какво је ваше стање?

— Грозничаво!

РАЧУНАЉКА

Горе имате четири бројчаника од сата. Три су са римским бројкама, а један са арапским. Задатак је да те бројчанике поделите — и то прави на два дела, други на три дела, а трећи и четврти на четири дела, али тако да у сваком делу појединог бројчаника буде исти збир.

Први бројчаник кад се подели треба да да збир 39, други 26, трећи 20, а четврти 15.

Покушајте и видећете да није тако тешко како изгледа.

Решење овога задатка донећемо у идућем броју.

СПОРТ

Футбалска утакмица Печуј – Војвођ. дивизија

Репрезентација војвођанске дивизије победила је репрезентацију Печуја на утакмици која је одржана 25 децембра на стадиону печујског спортског клуба са резултатом 4:2. Утакмици је присуствовало 3.000 гледалаца. Игра је била врло лепа и одиграна је у спортском духу. Прво полувреме протекло је у знаку надмоћности Печуја, док је у другом полувремену репрезентација војвођанских дивизија била господар ситуације.

★

Прошлог месеца одржан је у Делиградској сает омладине Горског Котара, Хрватској приморју и Ријеци за учествовање омладине из 43 истарске дивизије. На сает је дошло око 2000 омладинаца из поменутих крајева. Најбоље резултате постигао је омладина Ријеке, па је у знак признања од Окружног одбора УСАОХ-а за Горски Котар добили бокал Борци 43 дивизије добили су као награду за постигнуте резултате лепу ћилим сваки друга Тита.

★

Ногометни клубови бригада „Матије Гупца" и „Браће Радића" одиграли су међусобне утакмице које су борци 32 дивизије одушевљено поздравили.

★

Одиграна је ногометна утакмица између I бригаде Корпуса народне одбране и банијских поздравица. Након врло лепе игре победила је бригада са резултатом 3:1. Овој утакмици присуствовало је преко 2000 витрених гледалаца. Иста ова бригада победила је „Напријед", клуб војске области IV корпуса, с резултатом 4:3, а са противтенковским батаљоном играла је нерешено 3:3.

Решење укрштених речи из 27 броја „Омладине"

ВОДОРАВНО

1 Смоленск, 8 Толбухин, 15 Арно, 16 отараси, 18 Дора, 19 пао, 21 опера, 23 тип, 24 уз, 25 РАФ, 27 Аца, 28 сок, 30 го, 31 бацан, 33 Пирот, 35 Сикиша Станковић, 37 сафир, 38 освит, 40 ам, 42 цио, 43 што, 45 Тин, 46 Пи, 47 бас, 49 упито, 51 мол, 52 Олег, 54 правуку, 56 Сена, 57 Бофајгер, 58 Дебрецин.

УСПРАВНО

1 сапун, 2 мраз, 3 оно, 4 10, 5 но, 6 сто, 7 капа, 8 Тара, 9 оса, 10 ли, 11 уд, 12 хат, 13 Ириг, 14 напон, 17 рецитатив, 20 Пацифик, 22 Торовић, 25 ранац, 26 фашио, 28 Синет, 29 Ковин, 31 бис, 32 нар, 33 ПНО 34 Тит, 36 кабоб, 37 Милан, 41 мало, 43 шпер, 44 пони, 48 сеф, 49 уре, 50 оке, 51 Мес, 53 га, 54 пт, 55 Уб, 56 се.

У БУГАРСКУ ЋИРА ХИТА – ЗА ГРАНИЦУ СВАКОГ ПИТА

Цртеж Иве Кушићева

Нашу децу браћа наша
преко зиме к себи звали,
па у возу већ путују
прегледнели наши мали

Ћира прати пионире
нашој браћи у Бугарску,
па им вели: — „Сада ћемо
пограничну видет даску!"

— „Рецн, друже, да л' граница
вашим селом се протеже!"
— „Не знам, сине, ми идемо
докле год нам око сеже!"

— „Можда, братко ти ћеш знати
где граница ваша стоји."
— „Моја немам ја о томе
пионири драги моји."

— „Ено тамо нека деца",
сва радосна Мира вели,
— „Можда знају где нас црта
од њихове земље дели."

— „Да сте здраво браћо драга!"
За границу вас питамо."
— „Здраво српски пионири,
по граници ми скитамо."

„Е, па добро, значи ту смо
на граници што је скрпта.
Ал' молим те где је стража!
Бугарина ћира пита.

— „На Хитлера све је пошло,
па с' границе и ми старе.
Док фашизму врат се ломи
за границу но ти мари!"

Рукопис и остало редове слати на адресу: Централни одбор УСАОЈ-а, Београд. — Франкопанова (Ресавска) 34/II (за редакцију „Омладине") — Телефони: Редакција 30845 и 21009; администрација 27310